

Uitspraaknr. G494

Datum:

16 november 1994

Soort geschil:

Reglementsgeschil

Partijen:

Het bestuur van het Openbaar Lichaam "Scholen voor openbaar voortgezet onderwijs Zutphen", nader aan te duiden als bevoegd gezag

-tegen-

de medezeggenschapsraad van de "Stedelijke scholengemeenschap Zutphen", openbare school voor gymnasium, atheneum, havo, mavo, vbo en ivbo te Zutphen nader aan te duiden als medezeggenschapsraad (MR)

Overwegende met betrekking tot de feiten:

Het geschil

In het schooljaar 1992/1993 heeft een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van het bevoegd gezag en de MR, een ontwerp-medezeggenschaps-reglement opgesteld. Dit ontwerp is vervolgens door het bevoegd gezag als voorgenomen besluit vastgesteld en aan de MR ter instemming voorgelegd.

Na overleg heeft de MR zijn instemming aan het voorgestelde ontwerp-medezeggenschapsreglement onthouden vanwege het feit dat het bevoegd gezag niet aan zijn wens tegemoet heeft willen komen om aan het artikel betreffende de samenstelling van de medezeggenschapsraad een lid toe te voegen. Die gewenste toevoeging hield in dat - in het geval zich onvoldoende leerlingen kandidaat zullen stellen voor een zetel in de medezeggenschapsraad - de vacante plaats(en) binnen de leerlingengeleding aan ouders mogen worden toegewezen tot een maximum van twee van de vier zetels van de leerlingengeleding.

Het bevoegd gezag heeft tezamen met de MR bij de Landelijke geschillencommissie voor het openbaar onderwijs het verzoek ingediend omtrent het voorgelegde meningsverschil een bindend advies vast te stellen welk verzoek bij brief van 26 september 1994 is verzonden.

Op 14 oktober 1994 is een verweerschrift van de MR ontvangen. Met instemming van beide partijen heeft de commissie besloten het geschil schriftelijk te behandelen overeenkomstig het bepaalde in artikel 14 van het reglement van de commissie.

Het bevoegd gezag heeft op grond van onderstaande overwegingen in zijn voorstel voor een medezeggenschapsreglement ervan afgezien aan artikel 3 de bepaling toe te voegen dat:

in het geval zich onvoldoende leerlingen kandidaat stellen voor de MR de vacante plaatsen binnen de leerlingengeleding door ouders mogen worden bezet tot een maximum van twee van de vier zetels van de leerlingengeleding.

Het bevoegd gezag geeft aan, dat - rekening houdend met het aantal leerlingen van de school - het aantal zetels van de medezeggenschapsraad is bepaald op achttien te weten negen voor de personeelsgeleding en negen voor de ouder-/leerlingengeleding. In artikel 3, eerste lid van het ontwerp-medezeggenschapsreglement is vastgelegd op welke wijze de negen zetels tussen ouders en leerlingen zullen worden verdeeld. Vijf zetels zijn toegekend aan ouders, terwijl 4 zetels ingenomen zullen worden door leerlingen.

Het bevoegd gezag wijst erop dat uit de tekst van de WMO 1992 heel nadrukkelijk de intentie spreekt, dat een volwaardige deelneming van leerlingen in het proces van medezeggenschap gerealiseerd wordt. De school en haar bestuur dienen zich dan ook tot het uiterste in te spannen om te zorgen dat

de vier leerlingezetels telkens bezet worden, aldus het bevoegd gezag. Bij de aanvang van het schooljaar 1994/1995 is dit ook gelukt. De door de MR voorgestelde regeling houdt het risico in dat de hier bedoelde inspanning te snel wordt beëindigd. Immers in het geval onvoldoende leerlingen zich kandidaat stellen, kan gemakkelijk terug gevallen worden op ouders. Het bevoegd gezag vreest dat als gevolg daar van de deelneming van de leerlingen in de medezeggenschapsraad gedurende een zittingstermijn van die raad op een onverantwoord laag niveau kan blijven steken.

De medezeggenschapsraad heeft op grond van onderstaande overwegingen zijn instemming aan het ontwerp-medezeggenschapsreglement onthouden gelet op de weigering van het bevoegd gezag een bepaling toe te voegen die inhoudt dat

in het geval zich onvoldoende leerlingen kandidaat stellen voor de MR de vacante plaatsen binnen de leerlingengeleding door ouders mogen worden bezet tot een maximum van twee van de vier zetels van de leerlingengeleding.

De MR beschouwt de voorgestelde zetelverdeling tussen ouders en leerlingen als een evenwichtige en juiste verdeling. Uitgaande van de praktijkervaring stelt de MR dat rekening gehouden moet worden met het feit, dat het niet altijd zal lukken voldoende kandidaten te recrutereren om de vier zetels van de leerlingengeleding te kunnen bezetten. Doet die situatie zich voor dan is de ouder-/leerlingengeleding ten opzichte van de personeelsgeleding getalsmatig in een nadelige positie. De MR is van mening dat in het belang van een evenwichtige besluitvorming binnen de MR de verhouding tussen personeels- en ouder-/leerlingengeleding getalsmatig gelijk behoort te zijn.

De MR acht het om die reden legitiem de vacante zetels door ouders te laten bezetten, opdat een getalsmatig evenwicht bereikt wordt. In het voorstel is aangegeven, aldus de MR, dat het bezetten van lege zetels beperkt blijft tot het aantal van twee zetels.

De MR wijst erop dat de door hem voorgestelde constructie geen wettelijke belemmeringen ontmoet. Het betreft hier in feite een interne aangelegenheid van de MR, die hijzelf binnen zijn eigen kring moet kunnen regelen. De raad en het schoolbestuur hebben als gelijkwaardige partners ieder hun eigen verantwoordelijkheid. Om die reden is het ook niet passend dat het schoolbestuur beoordeelt of een medezeggenschapsraad voldoende of onvoldoende inspanningen verricht om leerlingen te stimuleren zich kandidaat te stellen.

De MR merkt op dat de voorgestelde regeling ook toegepast zou kunnen worden in het geval te weinig ouders beschikbaar zijn en er meer leerlingen zich kandidaat hebben gesteld dan het aantal van vier zetels dat voor de leerlingengeleding is gereserveerd.

Overwegende ten aanzien van het recht:

Ontvankelijkheid

Hoewel de WMO 1992 - buiten hetgeen in artikel 19, WMO 1992 ter zake van geschillen is geregeld - niet de constructie kent dat een bevoegd gezag én een MR zich gezamenlijk tot een geschillencommissie kunnen wenden met het verzoek een bindend advies vast te stellen omtrent een tussen partijen bestaand meningsverschil, meent de commissie dat partijen niettemin ontvankelijk zijn in hun verzoek het meningsverschil te behandelen. Met dien verstande dat de commissie dit verzoek aanmerkt als een verzoek om een reglementsgeschil te behandelen, zoals omschreven in artikel 19, eerste lid, aanhef en onder b, WMO 1992. De commissie overweegt daarbij dat vaststaat dat het bevoegd gezag een ontwerp-medezeggenschapsreglement ter instemming aan de MR heeft voorgelegd en dat deze raad zijn instemming aan dat voorstel heeft onthouden. Vervolgens heeft het bevoegd gezag na overleg besloten het gedane voorstel te handhaven.

Het voorstel van de MR dat, in het geval zich onvoldoende leerlingen kandidaat stellen voor de MR, de vacante plaatsen binnen de leerlingengeleding door ouders mogen worden bezet tot een maximum van twee van de vier zetels van de leerlingengeleding.

Met betrekking tot de vraag of het wettelijk is toegestaan om zetels van een bepaalde geleding, die na gehouden verkiezingen wegens een gebrek aan kandidaten onbezet blijven, aan kandidaten van de andere geleding toe te wijzen, merkt de commissie het volgende op.

Artikel 3, vierde lid, WMO 1992 bepaalt dat de aantallen leden van enerzijds de personeelsgeleding en van anderzijds de ouder-/leerlingengeleding aan elkaar gelijk dienen te zijn. Deze eis van pariteit tussen genoemde twee geledingen laat het niet toe dat een bevoegd gezag en een MR in onderling overleg besluiten in het medezeggenschapsreglement een bepaling op te nemen, die inhoudt dat onbezette zetels binnen de ene geleding door vertegenwoordigers van de andere geleding kunnen worden bezet. Een dergelijke bepaling is in strijd met de WMO 1992.

Daarnaast kan aan de orde zijn - zoals in het onderhavige geschil - of het toelaatbaar en redelijk is binnen één geleding vacante zetels van de ene subgeleding te laten bezetten door vertegenwoordigers van een andere subgeleding. Overeenkomstig artikel 3, vijfde lid, aanhef en onder c, WMO 1992 dient de ouder-/leerlingengeleding van de Stedelijke Scholengemeenschap Zutphen deels uit ouders en deels uit leerlingen van de school te bestaan. De wetgever heeft ervan afgezien een sleutel voor te schrijven voor wat betreft de onderlinge verhouding tussen ouders en leerlingen binnen de desbetreffende geleding. Het staat partijen derhalve vrij daarvoor een verdeelsleutel te formuleren en deze in het medezeggenschapsreglement vast te leggen. Gelet op deze vrijheid is de commissie van oordeel dat een regeling, zoals voorgesteld door de MR, in beginsel is toegestaan, mits bij de uitvoering daarvan voldaan wordt aan de voorwaarde dat uiteindelijk zowel ouders als leerlingen daadwerkelijk in de ouder-/leerlingengeleding zitting hebben. De commissie overweegt daarbij dat het tijdelijk schuiven van zetels tussen ouders en leerlingen de eis van pariteit tussen personeelsgeleding en ouder-/leerlingengeleding niet aantast.

Nu naar het oordeel van de commissie de door de MR voorgestelde constructie is toegestaan, dient de commissie ingevolge artikel 21, derde lid, WMO 1992 te beoordelen of het bevoegd gezag bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid tot zijn voorstel betreffende de samenstelling van de medezeggenschapsraad heeft kunnen komen en in redelijkheid niet gehouden was het aanvullende voorstel van de MR betreffende die samenstelling over te nemen. De commissie constateert dat tussen partijen geen verschil van mening bestaat over de door het bevoegd gezag voorgestelde verdeelsleutel ten aanzien van de zetels voor ouders en leerlingen binnen de ouder-/leerlingengeleding. Het geschil spitst zich toe op het voorstel van de MR om in het medezeggenschapsreglement de bepaling op te nemen dat - in het geval zich onvoldoende leerlingen kandidaat stellen - de vacante zetels door ouders worden ingenomen.

De commissie verwerpt het standpunt van de MR dat met betrekking tot de zetelverdeling tussen ouders en leerlingen het primaat in beginsel bij de raad ligt, waardoor het bevoegd gezag zich in beginsel zou behoren aan te sluiten bij hetgeen die raad ter zake redelijk acht. Het bevoegd gezag is wettelijk gehouden een medezeggenschapsreglement ten behoeve van de school vast te stellen. Voorts heeft de wetgever in artikel 15, eerste lid, aanhef en onder a, WMO 1992 de opdracht gegeven het aantal leden van de raad in het medezeggenschapsreglement vast te leggen. De commissie meent deze opdracht zo te moeten uitleggen dat hiermee niet alleen het totale aantal leden van de medezeggenschapsraad wordt bedoeld, doch dat hieronder ook de aantallen van de mogelijke subgeledingen zijn begrepen. Daarnaast overweegt de commissie dat een bevoegd gezag uit hoofde van zijn verantwoordelijkheid voor een correcte uitvoering van de wet er zorg voor moet dragen dat alle geledingen binnen de school in voldoende mate in de medezeggenschapsraad vertegenwoordigd zijn.

De commissie acht het standpunt van het bevoegd gezag dat opnemings van de door de MR bepleite clause het risico inhoudt dat wellicht te snel pogingen zullen worden gestaakt om leerlingen te stimuleren zich kandidaat te stellen op zichzelf niet onredelijk. Naar het oordeel van de commissie heeft de MR niet aangetoond en is het de commissie niet gebleken dat bij het achterwege laten van die clause een zodanige situatie ontstaat dat de medezeggenschapsraad in zijn functioneren belemmerd zou kunnen worden. De commissie overweegt, dat - in het geval na het houden van verkiezingen één of meer zetels onbezet zijn - een tussentijdse verkiezing, zoals omschreven in artikel 17 van het ontwerp-medezeggenschapsreglement, georganiseerd kan worden. Mocht desondanks de ouder-/leerlingengeleding een onvoldoende bezetting te zien geven dan geldt dat dit feit aan de uitoefening van bevoegdheden, voor zover de wet die aan een afzonderlijke geleding van de

medezeggenschapsraad heeft toegekend, geen afbreuk doet. Het gegeven dat niet alle zetels bezet zijn betekent evenmin dat het standpunt van ouders en leerlingen in de vergadering van de medezeggenschapsraad niet naar behoren zou kunnen worden ingebracht en verdedigd.

De commissie meent de motivering van het standpunt van de MR zo te moeten begrijpen dat de raad met name een aantasting van de positie van de ouder-/leerlingengeleding vreest, indien een stemming binnen de medezeggenschapsraad aan de orde is, waarbij de personeels- en ouder-/leerlingengeleding qua standpunt lijnrecht tegenover elkaar staan. In dat geval zou het standpunt van de personeelsgeleding bij voorbaat prevaleren. Daargelaten dat deze situatie zich ook kan voordoen in het geval leden van de raad afwezig zijn én zelfs ook nog in het geval het voorstel van de MR wordt overgenomen, staat het de medezeggenschapsraad vrij ten aanzien van één of meer medezeggenschapsaangelegenheden in het huishoudelijk reglement een zodanige besluitvormingsregel op te nemen, te denken valt bijvoorbeeld aan een gekwalificeerde meerderheid van twee derde, dat - gedurende de periode dat niet alle zetels door een gekozen lid bezet zijn - voorkomen wordt dat de ene geleding de andere geleding op voorhand haar wil zou kunnen opleggen.

Concluderende

I dat het bevoegd gezag bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid heeft kunnen vasthouden aan zijn voorstel met betrekking tot de samenstelling van de medezeggenschapsraad;

II en stelt bindend vast dat het bevoegd gezag het gedane voorstel in een definitief besluit mag omzetten.

Den Haag, 16 november 1994

De secretaris, De voorzitter,

(mr. N.L.P. te Bos) (mr. B.K. Olivier)